

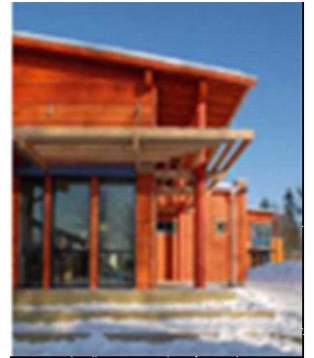
Årsplan

2021

Bærumsbarnehagen

Hosle barnehage

Innhold

Innledning	2	
Årsplan	2	
Barnehagen er en pedagogisk virksomhet	2	
Bærumsbarnehagen	2	
Vurdering av barnehagens pedagogiske praksis	4	
Barnehagens pedagogiske arbeid	4	
Barnehagens verdigrunnlag	4	
Barn og barndom	5	
Demokrati	5	
Mangfold og gjensidig respekt	5	
Likestilling og likeverd	5	
Bærekraftig utvikling	6	
Livsmestring og helse	6	
Barnehagens formål og innhold	6	
Omsorg	6	
Omsorg	6	
Lek	7	
Danning	8	
Læring	9	
Vennskap og fellesskap	9	
Kommunikasjon og språk	9	
Barnas medvirkning	10	
Samarbeid mellom hjem og barnehage	10	
Overganger	11	
Når barnet begynner i barnehagen - tilvenning	11	
Overgang innad i barnehagen og mellom barnehager	12	
Fra barnehage til skole	13	
Planlegging, vurdering og dokumentasjon	13	
Planlegging	13	
Vurdering	13	
Dokumentasjon	13	
Barnehagens arbeidsmåter	14	
Barnehagens digitale praksis	14	
Barnehagens fagområder	14	
Kompetanseplan	15	

Innledning

Årsplan

Barnehagen skal utarbeide en årsplan. I tillegg skal det utarbeides planer for kortere og lengre tidsrom og for ulike barnegrupper etter behov. Årsplanen er et arbeidsredskap for barnehagepersonalet og dokumenterer barnehagens valg og begrunnelser. Årsplanen kan gi informasjon om barnehagens pedagogiske arbeid til myndighetsnivåene, barnehagens samarbeidsparter og andre interesserte.

Årsplanen inneholder informasjon om hvordan barnehagen arbeider med omsorg, danning, lek og læring for å fremme barnas allsidige utvikling. Planen gir informasjon om hvordan barnehagelovens bestemmelser om innhold (§ 2) og barns rett til medvirkning (§ 3) og rammeplanen følges opp, dokumenteres og vurderes.

Barnehagen er en pedagogisk virksomhet

Barnehagen er i følge [Rammeplan for barnehagen](#) en pedagogisk virksomhet der samfunnsmandatet er å ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal tilby barn under opplæringspliktig alder et omsorgs- og læringsmiljø som er til barns beste. Dette skal gjøres i samarbeid og forståelse med barnas hjem.

Bærumsbarnehagen

I Bærum er det i tillegg til rammeplanen utarbeidet en barnehagemelding for Bærumsbarnehagen, [Barnehagemelding 2015-2015](#).

Arbeidet med barnehagemeldingen skal bidra til at det blir et likeverdige og enhetlige barnehagetilbud i alle Bærums barnehager, for alle barn og foreldre. Tidlig innsats, mestringsspektivet og samarbeid og samhandling skal vektlegges i Bærumsbarnehagen. Barnehagen skal ses på som første trinn i utdanningsløpet, og **lek, språk og god helse** er spesielle faglige satsingsområder.

Som oppfølging av barnehagemeldingen utarbeides det kvalitetsplaner for perioder på tre år. Dette er planer som skal bidra til å sikre tidlig innsats og bedre læring for barna i Bærumsbarnehagen. For perioden 2018 – 2021, skal kvalitetsutvikling i det pedagogiske arbeidet foregå hovedsakelig innenfor områdene:

- Språk
- Kosthold og fysisk aktivitet
- Psykisk helse
- Digital kompetanse
- Foreldresamarbeid

I det følgende:

- Tekst i sort og i rammer på grønn bunn, er felles for alle kommunale barnehager.

- Tekst i blått, er det som gjelder for vår barnehage.

Velkommen til Hosle barnehage

Hosle barnehage er en kommunal barnehage som åpnet i januar 2007, og inneholder 6 avdelinger. For tiden 3 storbarnsavdelinger med barn i alderen 3-6, 2 småbarnsavdelinger med barn i alderen 0-3 år og en mellomstor avdeling i alderen 3-4 år. Vi ligger fantastisk til på Hosle med store friarealer, Hosle skole og skolens utelekeplass som nærmeste nabo. Vi bruker skøytebanen og fotballbanen aktivt i hverdagen vår, og utelekeplassen innbyr til variert lek. Sauejordet ligger på den andre siden av veien. Dette området brukes flittig gjennom hele året til turer og utforskning, glede og moro.

Barnehagen må ta inn barna som står i køen, det vil derfor bli varierte grupper fra år til år. Vår utfordring vil derfor være å lage gode barnegrupper som er best for flest barn hvert barnehageår.

Avdelingene hos oss heter Bjørn, Elg, Gaupe, Grevling, Rev og Ulv. Grunnbemanningen på hver avdeling er tre hele stillinger. Noen ganger er vi flere – enten fordi noen jobber redusert tid, fordi det er flere barn på avdelingen eller fordi det er ekstraressurser knyttet til barn med behov for spesiell hjelp og støtte. Dersom det er langtidssykdom eller flere ansatte fraværende på samme dag, vil vikar fra vikarbyrå leies inn.

Kontaktinfo til Hosle barnehage:

BJØRN	418 62 312
ELG	418 62 224
GAUPE	418 62 176
GREVLING	418 62 278
REV	418 62 231
ULV	418 62 206
TJENESTELEDER (STYRER)	906 77 049

Tjenesteleder: Liv de Lange
liv.lange@baerum.kommune.no
Tlf: 906 77 049

Postadresse til barnehagen:
Bærum kommune, Hosle barnehage, postboks 700, 1304 Sandvika.

Besøksadresse:
Granåsen 11, 1362 Hosle.

Planleggingsdager 2021

Mandag 4. januar 2021

Fredag 30. april 2021,

Torsdag 12. august 2021

Fredag 13. august 2021

Fredag 29. oktober 2021

De kommunale barnehagene har 3 felles planleggingsdager med SFO. De dagene er merket med *kursiv*.

Vurdering av barnehagens pedagogiske praksis

Ved å dokumentere det vi gjør i hverdagen synliggjør vi vårt arbeid for foreldre, barn og også for personalet. Vi får tanker og erfaringer om hvordan prosessen har vært, og det gir grunnlag til refleksjon over arbeidet, som igjen øker bevisstheten vår.

Vi dokumenterer gjennom praksisfortellinger, bilder av aktiviteter og prosessen i prosjektarbeidet. Bilder av prosessen blir hengt opp og kan danne samtale med barn, foreldre og personale.

Vi henger også opp ulike ting barna har laget. Gjennom denne type dokumentasjon gir vi foreldrene et innblikk i en liten del av hva barna deres gjør når de er i barnehagen.

Vår arbeidsmetode for å sikre et godt læringsmiljø er pedagogisk dokumentasjon med utgangspunkt i temaarbeid og rommet som den tredje pedagog.

Det pedagogiske arbeidet vil kontinuerlig være under vurdering på avdelingsmøter, planleggingsdager, i hverdagen og ved tilbakemeldinger fra foreldrene gjennom daglig kommunikasjon.

Vi vil også trekke barna med på vurderingsarbeidet ved å samtale med barna om hvordan de har det i hverdagen.

Vi har som mål å være i endring og utvikling, ved å evaluere underveis kan vi justere praksisen vår dersom vi ser behov for det.

Barnehagens pedagogiske arbeid

Barnehagens verdigrunnlag

En god barnehage er det stedet vi skal forvente at barndommen gis trygge rammer og et rikt innhold. Og for at barnehagen skal være *god nok*, må flere grunnleggende elementer være tilstede. Det viktigste er personalets kompetanse og ferdigheter; at vi som jobber i barnehagen vet hva som skal til for å bygge kvalitet i barnehagen og at vi evner å sette dette ut i praksis. Hver dag. For alle barna våre. For å få dette til, må barnehagen ha rammer og en struktur som gjør det mulig for personalet å innfri alle krav og forventninger som stilles i Rammeplanen og Lov om barnehager

- Bevissthet om at den daglige jobben hver enkelt av oss utfører er avgjørende for barnas trivsel og hvordan de opplever seg selv.
- Grunnleggende, barnehagefaglig kunnskap, slik at vi kan innfri vårt samfunnsoppdrag
- Vilje og evne til å utvide vår kompetanse, både individuelt og i den lærende organisasjonen som barnehagen vår er.
- Ferdigheter som sikrer at vi finner den rette måten – og prøver noe annet når ting ikke går helt etter planen.
- Gjøre kloke valg, slik at vi bruker ressursene våre til det vi skal og ikke til oppgaver som ligger utenfor barnehagens oppdrag og mål
- Etablere et godt og tillitsfullt samarbeid med foreldrene, slik at vi sammen kan legge til rette

for hvert barns og gruppens beste. Og søke støtte og råd fra samarbeidspartnere der vi trenger det.

I barnas hverdag kommer verdigrunnet frem ved at:

- alle tas vel imot når de kommer om morgenen – et hyggelig hei, rom for litt informasjon og trygg avskjed med foreldrene
- alle barna våre skal bli møtt, sett og hørt gjennom hele barnehagedagen
- vennskap er et overordnet mål
- alle er inkludert og har en likeverdig posisjon i fellesskapet
- leken byr på like muligheter og nye utfordringer og personalet deltar og tilrettelegger for allsidig lek
- grunnleggende behov som mat & drikke, aktivitet & hvile blir ivaretatt for alle. Og som folk flest er barn også forskjellige, så her tilrettelegger vi så alle kan føle seg vel og få det de og kroppen trenger. Vi følger Helsedirektoratets retningslinjer
- hele dagen handler om å ivareta det gode samspillet og barnas trivsel. Det betyr at både lek, fordypning, måltider, stellesituasjoner, hvile og overganger skal preges av hygge, samtaler, samarbeid og godt humør!
- det vi er glade i, tar vi vare på! Det betyr at bærekraftig utvikling, det å verne om seg selv, hverandre og naturen, for små barn først og fremst handler om å bli kjent med og bli glad i. Vi tar tak i de nære og konkrete tingene vi kan gjøre
- når noe er nytt og ukjent følger vi det med undring og nysgjerrighet fremfor avvisning
- dialog og deltakelse er måten når vi skal finne ut av ting sammen, finne gode løsninger som ivaretar de ulike interessene rimelig greit. Bli hørt og høre hverandre er målet
- barn opplever mestring ved at utfordringer er akkurat så store at de har muligheter for å lykkes samtidig som de må jobbe litt for å få til

Barn og barndom

Barnehagen skal anerkjenne og ivareta barndommens egenverdi. Å bidra til at alle barn som går i barnehage, får en god barndom preget av trivsel, vennskap og lek, er fundamentalt. Barnehagen er også en forberedelse til aktiv deltakelse i samfunnet og bidrar til å legge grunnlaget for et godt liv.

Demokrati

Gjennom å delta i barnehagens fellesskap skal barna få mulighet til å utvikle forståelse for samfunnet og den verden de er en del av. Barnehagen skal fremme demokrati og være et inkluderende fellesskap der alle får anledning til å ytre seg, bli hørt og delta. Alle barn skal kunne få oppleve demokratisk deltakelse ved å bidra og medvirke til barnehagens innhold, uavhengig av kommunikasjonsevner og språklige ferdigheter.

Mangfold og gjensidig respekt

Barnehagen skal fremme respekt for menneskeverdet ved å synliggjøre, verdsette og fremme mangfold og gjensidig respekt. Barna skal få oppleve at det finnes mange måter å tenke, handle og leve på.

Likestilling og likeverd

Barnehagen skal fremme likeverd og likestilling uavhengig av kjønn, funksjonsevne, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk, etnisitet, kultur, sosial status, språk, religion og livssyn. Barnehagen skal motvirke alle former for diskriminering og fremme nestekjærlighet.

Barnehagen skal bygge sin virksomhet på prinsippet om likestilling og ikke-diskriminering og bidra til at barna møter og skaper et likestilt samfunn. Alle skal ha like muligheter til å bli sett, hørt og oppmuntret til å delta i fellesskap i alle aktiviteter i barnehagen. Personalet må reflektere over sine egne holdninger for best mulig å kunne formidle og fremme likeverd og likestilling.

Bærekraftig utvikling

Barna skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal få naturopplevelser og bli kjent med naturens mangfold, og barnehagen skal bidra til at barna opplever tilhørighet til naturen.

Vi jobber i tråd med de kommunale retningslinjene som gjelder for barnehagene knyttet til **Bærum - en klimaklok kommune**
I tillegg har vi Rusken-aksjon årlig.

Livsmestring og helse

Barnehagen skal ha en helsefremmende og forebyggende funksjon og bidra til å utjevne sosiale forskjeller. Barnas fysiske og psykiske helse skal fremmes i barnehagen. Barnehagen skal bidra til barnas trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd og forebygge krenkelser og mobbing.

Måltider og matlaging i barnehagen skal gi barna et grunnlag for å utvikle matglede og sunne helsevaner.

Se egen lenke på Hosle barnehages nettside:

<https://www.baerum.kommune.no/globalassets/tjenester/barnehage/kommunale-barnehager/hosle/plan-for-a-sikre-barna-et-godt-psykososialt-miljo-bk.pdf>

Barnehagens formål og innhold

Barnehagens innhold skal være allsidig, variert og tilpasset enkeltbarnet og barnegruppen. I barnehagen skal barna få leke og utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. Arbeidet med omsorg, danning, lek, læring, sosial kompetanse og kommunikasjon og språk skal ses i sammenheng og samlet bidra til barns allsidige utvikling.

Barnehagen skal være en kulturarena hvor barna er medskapere av egen kultur i en atmosfære preget av humor og glede.

Barnehagens fysiske miljø skal være trygt og utfordrende og gi barna allsidige bevegelseserfaringer. Personalet skal utforme det fysiske miljøet slik at alle barn får muligheter til å delta aktivt i lek og andre aktiviteter, og slik at leker og materiell er tilgjengelig for barna.

Omsorg

Det tar tid å bygge gode relasjoner, gode rutiner, tid og rom for god informasjon. Kommunikasjon er viktig. I barnehagen er alle barn alles ansvar, men barna er delt inn i avdelinger for tettere omsorg og oppfølging. Avdelingene bidrar til mindre grupper, bedre oversikt og tettere relasjoner. Små barn trenger nære voksne som kan ivareta det daglige behovet for trygghet og omsorg i hverdagen.

Omsorg skal prege alle situasjoner i hverdagslivet og komme til uttrykk når barn leker og lærer, i stell og måltider og påkledning.

Omsorg er nært knyttet til oppdragelse, helse og trygghet. Det ligger mye omsorg i å gi barn varierte utfordringer og rom for meningsfulle aktiviteter. Det ligger også mye omsorg i det å sette grenser for barna. Å sette grenser for barna, fordrer at de ansatte har en anerkjennende væremåte som er basert på likeverd. Vi må være bevisst vår definisjonsmakt. Vi er i en mektig posisjon vis-a-vis barn når det gjelder deres opplevelse av seg selv. Det er de ansatte som er ansvarlig for kvaliteten i alle relasjoner med barn.

Hosle barnehage skal være en arena der barna møter omsorgsfulle og tilstedeværende ansatte som tar barn på alvor. Vi vil sette grenser og gi barna veiledning slik at de etter hvert lærer å løse konflikter i lek og samspill på en best mulig måte med sine medmennesker.

Lek

Leken karakteriseres som spontan, frivillig, lystbetont og at den er på «liksom». Den er magisk, et sted hvor man fantaserer og undrer seg. Leken har skjulte regler som barna styrer selv. Gjennom leken gjør barna erfaringer og bearbeider opplevelser. Leken er med på å forme barnas oppfatning av omverdenen, deres selvbilde og skaperevne. Leken har mange uttrykksformer og kan føre til forståelse og vennskap på tvers av alder, språk og kulturelle forskjeller. Leken gir de beste muligheter til å bygge sosial kompetanse. I leken må de lære seg å følge regler for at samspillet skal fungere, og at leken opprettholdes. Viktige egenskaper som omsorg, empati, åpenhet og selvfølelse utvikles særlig gjennom samspill med andre.

Barn leker på alvor, og leken er uten tvil deres aller viktigste foretagende i barnehagen, den er nødvendig, selvbestemt og nesten endeløs. I leken er det meste mulig og fantasien er den beste følgesvenn. Lek trenger tid og plass. Den fordrer en viss sosial kompetanse hos barna, noe de utvikler underveis i samspill med andre. Den fordrer respekt og anerkjennelse fra de voksne, ofte også deltakelse. I Hosle barnehage har vi lekende ansatte. De engasjerer seg i leken og hjelper til når leken går litt i stå. Vi må observere og være tilgjengelige slik at vi kan vurdere om, eventuelt når, vi bør være støttespillere, eller når vi kan la barna finne ut av ting selv. En viktig rolle den ansatte har er å se hvem som ikke mestrer lekekodene og hvem som ikke kommer inn i leken, for å hjelpe barnet til å mestre. For å oppnå dette er det viktig at de ansatte selv er lekne.

De minste trenger ofte større grad av veiledning fra de ansatte. De små barns lek er spesielt preget av kroppslighet, imitasjon og gjentakelser. Her har den ansatte en viktig rolle som støttespiller i leken. Vi skal være tilstede og hjelpe barnet til å være konsentrert om noe over lengre tid. Vi kan bringe nye elementer inn i leken, og dermed være med på å hjelpe barnet inn i den avanserte rolleleken. Å ligge på gulvet og leke med Duplo, kle oss ut sammen med barna eller lage sølekaker i sandkassa er naturlige aktiviteter når men er ansatt i barnehagen. Konflikter mellom barn i lek kan være en positiv utfordring for barna. De må få mulighet til å prøve å løse konflikter selv, samtidig som det er viktig at vi ikke er langt unna for å hjelpe til når det trengs.

I gode lekerelasjoner skapes tillit og vennskap. Leken er morsomst når man er med – det skal være plass til alle i leken i barnehagen vår, men kanskje ikke alle på en gang og alle i samme lek. Å delta i lek og få venner skaper trivsel og mening i barnehagen. Vi skal gi barna riktig og variert lekemateriale og vi jobber aktivt for å legge til rette for god lek. Vi har pedagogisk tilrettelagte leker og materiell for enhver alder. Vi har derfor ikke «Ha-med-dag» i Hosle barnehage. Vi vil kontinuerlig jobbe for å lage gode lekesoner inne på avdelingene ut fra den aldersgruppen som går på avdelingen, det pedagogiske materialet skal være tilgjengelig for barna og vi legger til rette for at det skal være lett for barna å finne leker selv. Vi jobber med å lære barna og rydde leker tilbake til riktige kasser slik at det er oversiktlig for alle sammen.

Vi vil også dele barna inn i lekegrupper når vi ser det er hensiktsmessig for og ivareta alle i leken. Kohortene under Covid-epidemien videreføres i deler av dagen, da vi så at barna fikk gode rammer rundt leken under kohort-tiden.

Inne og uterommet er barnas lekearenaer, på lik linje med skøytebanen, lek med ski på bena, turer og opplevelser i nærmiljøet.

Danning

Du ser meg, altså er jeg til. Litt fritt etter Descartes, for å vise at det er i relasjon til andre at vi dannes. Og det er i relasjon til andre mennesker, både små og store, at barnet danner seg selv og legger grunnlaget for sitt selvbilde, sin opplevelse av egenverdi.

I barnehagen fordrer dette at vi har et miljø og et trygt fellesskap som i praksis fremmer deltakelse, likeverd og inkludering. Først da vil vi sikre at barna finner motet til å prøve ut sin egen rolle og betydning i omverdenen.

- Barna skal få gjøre seg ulike erfaringer av sin egen rolle i fellesskapet

- For å vite hvor skillet går mellom «meg selv og de andre»; egne behov og lyster og den andres, hender det at grensen overskrides. Dette er viktige erfaringer det skal være rom for i barnehagen. Kloke, oppmerksomme ansatte trengs for å gi barna den støtten de behøver når dette skjer: Se barnets intensjon, litt hjelp til regulering, litt trøst, finne en løsning sammen, så barnet etter hvert lærer av egne erfaringer – til neste gang.

- For at barna skal kunne forstå felles verdier og normer, må vi praktisere disse i barnehagehverdagen. Vi må være tydelige på våre forventninger – selvsagt tilpasset barnas alder og modning.

- For at barna skal kunne utvikle sin evne til kritisk tenkning og til å kunne stå opp for seg selv og andre, må de ha et godt rom for å kunne yte motstand.

- Barn vil aller helst gjøre rett! Derfor skal vi alltid søke å forstå intensjonen bak handlingene, også når det kom litt feil ut.

- Og det beste av alt; vi skal tydelig støtte og anerkjenne barnets bidrag og handlinger i det sosiale fellesskapet i barnehagen.

Læring

Læring skjer hele livet igjennom og i de sammenhenger vi inngår i.

Hverdagslivet i barnehagen er satt sammen av mange ulike aktiviteter som er læringsarena for både formell og uformell læring. I løpet av dagen vil barna være med på aktiviteter som er lagt opp bare for den enkelte dag. Hver dag vil også inneholde rutiner som måltid, påkledning, lek, hvile, toalettbesøk og lignende. Alle disse opplevelsene vil være med på å gi barna opplevelse og læring.

Det viktigste for at barnehagen skal være en god læringsarena for barna er at vi ansatte møter barnas undring i hverdagen på en god måte. Barnas interesser og spørsmål skal danne grunnlaget for læringsprosesser og temaer i barnehagen. Dere vil derfor oppleve at det kan være avvik fra opprinnelige planer.

Formell læring skjer gjennom planlagt aktivitet, de voksne tilrettelegger for at barna skal få mest mulig kjennskap til ulike temaer, materiell og lekeutstyr.

Uformell læring skjer spontant gjennom barnehagens daglige rutiner og i leken.

Vi i barnehagen skal legge opp til både uformell og formell læring. Det gjør vi ved at vi planlegger aktiviteter og temaer, vi skal ivareta og motivere barns lærelyst ved å ta utgangspunkt i det barna er opptatt av, se deres nysgjerrighet, opplevelser og barnas naturlige evne til fantasi og utforskertrang.

Vennskap og fellesskap

Vennskap etableres og styrkes først og fremst gjennom leken (se avsnittet om Lek). Alle barn skal oppleve at de har en trygg posisjon i fellesskapet. Barnehagen jobber aktivt for å fremme inkludering og å forbygge utestenging. <http://www.nullmobbing.no/>
<https://www.baerum.kommune.no/globalassets/tjenester/barnehage/kommunale-barnehager/hosle/rutiner-for-bursdagsinvitasjoner-2016.pdf>

Hosle barnehage setter tilstedeværelse høyt. Det er når vi er sammen med barna, ser hva som skjer og hører hva som blir sagt, at vi kan bistå barna i å bygge gode relasjoner til hverandre.

Kommunikasjon og språk

Bærum kommune har utviklet en *Standard for språkarbeid i Bærumsbarnehagen*:
<https://www.baerum.kommune.no/globalassets/tjenester/barnehage/spraksenteret/standard-for-sprakarbeid/flyer-standard-for-sprakarbeid.pdf> (Flyer)

Link til hele dokumentet:

<https://www.baerum.kommune.no/globalassets/tjenester/barnehage/spraksenteret/standard-for-sprakarbeid/standard-for-sprakarbeid-i-barumsbarnehagen.pdf>

Vi følger retningslinjene i språkstadarden.

- Vi har fokus på språk – samtale, sette ord på, lytte, leke med, fabulere, forske og finne ut av – i alle hverdagssituasjoner i barnehagen.
- Språk er både verbalt og non-verbalt og vi skal stimulere, fremme og forstå alle former for kommunikasjon.

Barnas medvirkning

Barnehagen skal ivareta barnas rett til medvirkning ved å legge til rette for og oppmuntre til at barna kan få gitt uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet. Barna skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planleggingen og vurderingen av barnehagens virksomhet. Alle barn skal få erfare å få innflytelse på det som skjer i barnehagen.

”Barn i barnehagen har rett til å gi uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet. Barn skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planlegging og vurdering av barnehagens virksomhet. Barnets synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med dets alder og modenhet”. (Barnehageloven § 3, Barns rett til medvirkning)

Det er den daglige leken, de daglige erfaringene barna gjør seg som blir grunnlaget for hvordan det enkelte barn trives og hva det lærer. Det er en god metode å lytte til det barna sier, og voksne som er nysgjerrige vil lettere fange inn barnas interesser.

Å ta barns medvirkning på alvor forutsetter god kommunikasjon mellom barna og personalet og mellom personalet og foreldrene.

Det er viktig at barna opplever progresjon i sin barnehagehverdag, og at alle ansatte er bevisste i sitt samvær med barna. Vi ønsker at barnehagetiden til barna skal være inspirerende alle årene barna går i barnehagen, det er derfor viktig at enkelte aktiviteter kun er rettet mot en bestemt aldersgruppe i barnehagen, og vi vil jobbe slik at vi møter enkeltindividene og tar hensyn til barnets behov.

Barna skal få mulighet til å delta aktivt i sin hverdag – fokuset vil derfor enkelte ganger være flyttet fra de ansattes ideer til barnas ideer – som igjen vil være barns medvirkning i barnehagens innhold.

Samarbeid mellom hjem og barnehage

Barnehagen skal legge til rette for foreldresamarbeidet og god dialog med foreldrene og ivareta foreldrenes rett til medvirkning. Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling. Foreldrene og barnehagens personale har et felles ansvar for barnets trivsel og utvikling. Samarbeidet mellom hjemmet og barnehagen skal alltid ha barnets beste som mål.

Daglig samarbeid hjem/barnehage

Vi ser på foreldresamarbeidet som svært viktig og den daglige kontakten med foreldre der nødvendig informasjon blir formidlet kan være avgjørende for at vi sammen kan møte barna best. Vi inviterer til samarbeid og det er dere foreldre som er eksperter på deres

barn. Informasjon kan hjelpe oss til å forstå barnet enda bedre.

Vi har mange barn vi skal forholde oss til og være til støtte for. Av og til klarer vi ikke å følge opp godt nok ved levering og henting da det kan være mange barn rundt oss som trenger vår hjelp. Vi vil at dere da skal vite at vi kan nås på telefon eller vi kan avtale et møte med dere slik at vi får satt oss ned og snakket sammen.

Vi vil samtidig opplyse om at beskjeder må gjøres direkte med avdelingen da personalet ikke jobber direkte ved pc'n og vi ønsker at barna skal ha best mulig voksentetthet i sin hverdag. Samtidig er dere sikre på at beskjeden blir mottatt.

Månedsbrev

Hver avdeling vil sende ut månedsbrev. I den informasjonen vil dere få mer detaljert informasjon over hva avdelingen har fokus på i måneden som kommer, og en oppsummering av måneden som har vært. Informasjon sendes i hovedsak ut elektronisk dersom ingen annen beskjed er gitt.

Foreldresamtaler

Vi tilbyr foreldresamtaler to ganger i året, oftere ved behov.

Foreldremøter

Vi inviterer til foreldremøte hvert år i uke 38.

Vi inviterer alle nye foresatte som har fått tilbud om barnehageplass fra august til besøksdag i mai/juni.

Samarbeidsutvalget (SU)

Samarbeidsutvalget består av foreldre/foresatte og ansatte i barnehagen, slik at hver gruppe er likt representert. Barnehagens eier som representeres av tjenesteleder sitter i barnehagens samarbeidsutvalg. I Hosle barnehage sitter to representanter fra foreldregruppen og to representanter fra personalgruppen i tillegg til tjenesteleder.

SU skal være et kontaktskapende, samordnende og rådgivende organ. Vi ønsker å utveksle tanker og spørsmål rundt barnehagedriften, dens innhold og oppgaver. SU har to møter i året, flere ved behov.

Årsplanen til barnehagen blir fastsatt i Samarbeidsutvalget (SU).

Foreldreråd

Foreldrerådet består av foreldrene/de foresatte til alle barna og skal fremme deres fellesinteresser og bidra til at samarbeidet mellom barnehagen og foreldregruppen skaper et godt barnehagemiljø.

Overganger

Når barnet begynner i barnehagen - tilvenning

Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen. Barnehagen skal tilpasse rutiner og organisere tid og rom slik at barnet får tid til å bli kjent, etablere relasjoner og knytte seg til personalet og til andre barn. Når barnet begynner i barnehagen, skal personalet sørge for tett oppfølging den første tiden slik at barnet kan oppleve tilhørighet og trygghet til å leke, utforske og lære.

Å begynne i barnehagen for første gang eller å begynne i ny barnehage? Uansett er det nye barn og voksne, nye hus og rutiner å bli kjent med, og det tar den tiden det tar.

Hvordan er det i barnehagen i august?

- "De gamle barna" kommer tilbake fra sommerferie og opplever at gruppene er endret
- Vettene er begynt på skolen – noen barn savner kanskje en god venn...
- Nye barn og deres foreldre starter opp – mange voksne "inn og ut"
- Kanskje det er nye ansatte i personalgruppen?

Slik tilrettelegger vi for en god oppstart og tilknytning:

- Vi ønsker at alle nye barn skal få rom og tid til å bli kjent. Dette er en av grunnene til at ikke alle nye barn kan begynne på likt.
- Barn er ulike og alle har sine individuelle behov. I starten er det godt å rusle rundt litt i eget tempo inne og ute sammen med mor eller far. Er det noen spennende leker som vekker spesiell interesse? Barnehagen er et fristende sted for barna å ta i besittelse.
- De ansatte er nære, og barn og foreldre blir sammen kjent med dem.
- Foreldrene trekker seg gradvis litt tilbake (alt fra en halv meter til mange) – og skaper rom for at barnet etablerer sin egen kontakt med de ansatte på sin avdeling.
- Det er lurt å prate om barnehagen i passende doser hjemme
- Foreldrene er sammen med barnet helt til barnet er trygg nok til å kunne trøstes hvis noe blir leit, og de ansatte oppleves som en trygg person for barnet.
- Er foreldre gått og ting blir for vanskelig for barnet, tar vi kontakt.

3 dager permisjon fra jobben, og kanskje ikke oppstart før langt ut i august? Akkurat det året barna begynner i barnehagen er dette en stor utfordring for familien, men for å ivareta barna så de får en god start, kan ikke alle begynne på likt. Det er en klok investering for fremtiden.

Barnets trivsel og glede er målet – og det er mange barn i barnehagen. Personalet har mange oppgaver og barna er det viktigste. Vi ønsker å gi alle en god mottakelse om morgenen, men kan ikke alltid komme alle fysisk i møte. Noen ganger blir det et "Hei – vi er her inne på avdelingen, vi. Kom inn til oss!" Personalet er alltid tilgjengelige for foreldrene; litt om dagen i dag, en beskjed eller annet som skal formidles. Men det er ikke sikkert foreldrene kan få «den lange praten». For som sagt, barna først!

Overgang innad i barnehagen og mellom barnehager

Personalet skal sørge for at barn og foreldre får tid og rom til å bli kjent med barna og personalet når de bytter barnegruppe.

Den første tiden på ny avdeling kan for mange barn oppleves uoversiktlig og kanskje litt

voldsom. Det er mye nytt å forholde seg til. Alt fra nye lekekamerater til nye rutiner og ansatte de ikke kjenner så godt enda. Det å bli kjent med barnet og barnets uttrykksform tar tid. Dette er den viktigste oppgaven de ansatte har i oppstarten, slik at barnet opplever at vi er en *trygg base og en sikker havn* å komme til.

Dette er rutinene våre for overgang innad i barnehagen:

- I juni besøker barna jevnlig sin nye avdeling sammen med en trygg ansatt. De er med å leke og spise formiddagsmat.
- I august begynner barnet på sin nye avdeling, og oftest er det en gruppe jevnaldrende som slår følge over. Gode vennsksps- og lekerelasjoner skal ivaretas.

Barn som bytter barnehage

Når barn bytter barnehage, fyller barnehagen og foreldrene sammen ut et overførings skjema som sendes til den nye barnehagen. Dersom det er behov for det, har vi et overføringsmøte med den nye barnehagen, der både foreldre og pedagogisk leder er med.

Alle nye foreldre inviterer vi til en besøksdag i juni. I august begynner barnet i barnehagen. Vi har en oppstartsamtale med foreldrene og pedagogisk leder etter ca. 3 uker.

Fra barnehage til skole

Barnehagen skal i samarbeid med foreldre og skolen legge til rette for at barna kan få en trygg og god overgang fra barnehage til skole og eventuelt skolefritidsordning.

Bærum kommune har fastsatte rutiner for [overgang fra barnehage til skole](#).

De aller fleste barna i Hosle barnehage begynner på Hosle skole som er vår hovedsamarbeidspartner. Vi har et godt samarbeid med Hosle skole, og vi har felles fokus på å bygge gode relasjoner til hverandre. Noen få ganger skal barn hos oss begynne på andre skoler i Bærum enn Hosle. Da oppretter vi kontakt med vetter i nærliggende barnehager som skal begynne på samme skole, slik at barna har noen kjente fjes å forholde seg til ved skolestart.

Planlegging, vurdering og dokumentasjon

Planlegging

Planlegging gir grunnlag for å tenke og handle langsiktig og systematisk i det pedagogiske arbeidet. Planleggingen skal bidra til kontinuitet og progresjon for enkeltbarn og barnegruppen. Planleggingen er utgangspunkt for refleksjon og utvikling av barnehagens pedagogiske praksis. Planleggingen er med utgangspunkt i kunnskap om barns trivsel og utvikling, og den baseres på observasjon, dokumentasjon, refleksjon, systematisk vurdering og samtaler med barn og foreldre.

Vurdering

Barnehagen skal jevnlig vurdere det pedagogiske arbeidet. Det betyr at det pedagogiske arbeidet skal beskrives, analyseres og fortolkes ut fra barnehagens planer, barnehageloven og rammeplanen.

Det pedagogiske arbeidet vil kontinuerlig være under vurdering på avdelingsmøter, pedledermøter, personalmøter og planleggingsdager, i hverdagen og ved tilbakemeldinger fra foreldrene gjennom daglig kommunikasjon.

Vi vil også la barna medvirke i vurderingsarbeidet ved å samtale med dem om hvordan de har det i hverdagen.

Vi har som mål å være i endring og utvikling, ved å evaluere underveis kan vi justere praksisen vår dersom vi ser behov for det.

Dokumentasjon

Dokumentasjon av personalets arbeid synliggjør hvordan personalet arbeider for å oppfylle kravene i barnehageloven og rammeplanen.

Ved å dokumentere det vi gjør i hverdagen synliggjør vi vår praksis for foreldre, barna og også for personalet. Vi får tanker og erfaringer om hvordan prosessen har vært, og det gir grunnlag til refleksjon over arbeidet som øker bevisstheten vår.

Vi dokumenterer gjennom praksisfortellinger, bilder av aktiviteter og prosessen i prosjektarbeidet. Bilder av prosessen blir hengt opp og kan danne samtale med barn, foreldre og personale.

Vi henger også opp det barna har laget. Gjennom denne type dokumentasjon gir vi foreldrene et innblikk i en liten del av hva barna deres gjør når de er i barnehagen.

Barnehagens arbeidsmåter

Arbeidsmåtene skal ivareta barnas behov for omsorg og lek, fremme læring og danning og gi barn mulighet for medvirkning. Personalet skal ta i bruk varierte arbeidsmåter, og de skal tilpasses til enkeltbarn, barnegruppen og lokalmiljøet. Valg av arbeidsmåter gir muligheter for å gjøre barnehagens innhold spennende og variert.

Barnehagens digitale praksis

Digitale verktøy har funnet sin vei inn i barnehagen. De skal brukes med omhu og skal ikke dominere som arbeidsmåte. For små barn er det fortsatt sanseopplevelser, det kroppslige og konkrete som er i hovedsete, og vi skal hele tiden vurdere hvilken relevans digitale verktøy har for barnas opplevelser og erfaringer.

- Vi bruker informasjon fra nettet for å finne ut ting vi, både barn og voksne, lurer på. Men barna skal fortsatt få anledning til å finne egne løsninger og forklaringer uten at disse raskt blir korrigert «wikipedisk».

- Bilder av ting vi oppdager ute, blir lette å ta med inn og forske videre på – kanskje forstørret til og med.

- Gjenkalling av opplevelser – det kan være en tur, en samling eller annet – er lettere når vi har bilder av det vi har gjort.

- Avdelingene bruker digitale verktøy til ulike prosjekter; animering, lyssetting av rom, visualisering av ulike effekter, kulisser til lek og dramatisering, forstørrelse og studier av alt fra insekter til dinosaurer.

- Tilgjengelighet til og bruk av musikk i mange sjangere.

- Digitale verktøy er til stor hjelp og nytte i vår pedagogiske dokumentasjon og refleksjon.

Vårt bidrag til å etablere godt nettvevt hos barna, handler i barnehageårene om at vi i den virkelige verden løfter frem holdninger og verdier som skal gjelde i forhold til andre:

- Vi behandler både venner og andre på en grei måte
- Vi snakker pent om andre
- Hvis vi er uenige om noe, sier vi det på en ordentlig måte til den den gjelder
- Vi skal ikke såre andre eller stenge andre ute. Og hvis det likevel skjer, så skal vi sammen ordne opp i flokene.

Barnehagens fagområder

Fagområdene gjenspeiler områder som har interesse og egenverdi for barn i barnehagealder, og skal bidra til å fremme trivsel, allsidig utvikling og helse. Barnehagen skal se fagområdene i sammenheng, og alle fagområdene skal være en gjennomgående del av barnehagens innhold. Barna skal utvikle kunnskaper og ferdigheter innenfor alle fagområder gjennom undring, utforskning og skapende aktiviteter.

Vi kan ikke isolert jobbe med ett fagområde. Gjennom en dag i barnehagen vil vi være innom de aller fleste fagområdene fra rammeplanen, i hverdagsaktiviteter og i prosjekt/temaarbeid.

Rammeplanens fagområder er:

- Kommunikasjon språk og tekst
- Kropp bevegelse, mat og helse
- Kunst, kultur og kreativitet
- Natur, miljø og teknologi
- Antall, rom og form
- Etikk, religion og filosofi
- Nærmiljø og samfunn

Vi lærer best i situasjoner hvor vi opplever en god balanse mellom mestring og utfoldelse. Mulighetene i det fysiske miljøet og progresjon i tilbudet av aktiviteter, er med til å tilrettelegge for dette. Dere kan oppleve at ikke alle får tilbud om de samme aktivitetene til enhver tid. Gjennom bevisste valg av aktiviteter og prioriteringer i hverdagen, ønsker vi å sikre variasjon og progresjon i aktivitetene. Barna skal jevnlig få oppleve å erfare noe nytt i løpet av årene de går i barnehagen.

Barna skal møtes der de er i forhold til alder og modenhet. Barn er ulike, og noen lærer fortere enn andre. Vår oppgave er å møte barna på deres ståsted og gi dem utfordringer etter ferdigheter. Barna skal få oppleve mestring, samtidig er det viktig å få oppgaver som gjør at de får mulighet til å lære nye ting og opparbeider seg en god selvfølelse.

Progresjonen skal følge barnet, ikke en bestemt aldersgruppe.

Kompetanseplan

Gjennom ulike kompetansetiltak kan de ansatte styrke sin kompetanse og pedagogiske praksis i tråd med rammeplanen.

I Hosle barnehage ønsker vi et personale som har fokus på å «*være den beste utgaven av seg selv*» og som er faglig dyktige. Vi jobber for kompetanseheving og utvikling av et lærende miljø, og ønsker en kultur som bygger på refleksjon, utveksling av erfaring og delaktighet. De pedagogiske lederne har ansvaret for å utvikle et godt faglig miljø på sin avdeling i samarbeid med styrer.

Hosle barnehage går i gang med Bærumsbarnehagenes storsatsning «TETT PÅ-Kvalitet i bærumsbarnehagen» i 2021. Målet er at det skal etableres systemer og rutiner i alle barnehager som vil bidra til at alle ansatte ivaretar en god utvikling og læring for alle barn. På våren skal to pedagoger og tjenesteleder sertifiseres som observatører. Hele personalet skal delta i satsningen fra august.